

DOMINICA I. SEPTEMBRIS.

In Festo

SS. Angelorum Custodum.

in **Bohemia** et **Lusatia**: Serm. maj.

In I. Nocturno

De libro Exodi.

Lectio j. Cap. 23.

ECCE ego mittam Angelum meum, qui præcedat te, custodiat in via, et introducat in locum quem paravi. Observa eum, et audi vocem ejus, nec contemnendum putes: quia non dimittet cum peccaveris, et est nomen meum in illo. Quod si audieris vocem ejus, et feceris omnia quæ loquor, inimicus ero inimicis tuis, et affligam affligentes te. Præcedetque te Angelus meus.

Lectio ij. Cap. 1.

Ex Zacharia Propheta.

FACTUM est verbum Domini ad Zachariam, filium Barachiae, filii Addo, Prophetam dicens: Vidi per noctem, et ecce vir ascendens super equum rufum; et ipse stabat inter myrteta, quæ erant in profundo: et post eum equi rufi, varii, et albi. Et dixi: Quid sunt isti, Domine mi? et dixit ad me Angelus, qui loquebatur in me: Ego ostendam tibi, quid sint hæc.

Lectio iij.

ET respondit vir, qui stabat inter myrteta, et dixit: Isti sunt, quos misit Dominus, ut perambulent terram. Et responderunt Angelo Domini, qui stabat inter myrteta, et dixerunt: Perambulavimus terram, et ecce! omnis terra habitatur, et quiescit. Et respondit Dominus Angelo, qui loquebatur in me verba bona, verba consolatoria.

Lectio iv. Cap. 2.

ET levavi oculos meos, et vidi: et ecce! vir, et in manu ejus funiculus mensurum. Et dixi: Quo tu vadis? Et dixit ad me: Ut metiar Jerusalem, et videam, quanta sit latitudo ejus, et quanta longitudo ejus. Et ecce! Angelus, qui loquebatur in me, egrediebatur, et Angelus alius egrediebatur in occursum ejus. Et dixit ad eum: Curre, loquere ad puerum istum, dicens: Absque muro habitabitur Jerusalem

ELE, já pošlu svého Anděla, který bude kráčet před tebou, střežit tě na cestě, a uvede tě na místo, které jsem ti připravil. Dbej ho, poslouchej jeho hlas a nemysli, že jím smíš pohrdati; neboť nepromine, když zhřešíš; a jméno mé jest v něm. Budeš-li však poslušen jeho hlasu, a budeš-li činit vše, co pravím, budu nepřítelem tvých nepřátel a sužovat budu ty, kteří sužují tebe. Půjde tedy před tebou můj Anděl.

HOSPODIN oslovil Zachariáše, syna Barachíáše, syna Addova, proroka a řekl: Měl jsem vidění v noci: hle, muž seděl na ryšavém koni, a ten stál mezi myrtovím, jež bylo v dolině, a za ním byli koně ryšaví, strakatí a bílí. I řekl jsem: „Co znamenají tito, Pane můj?“ I řekl mi Anděl, který se mnou mluvil: „Já tobě ukáži, co znamenají tyto věci.“

TU chopil slovo muž, který stál mezi myrtovím, a řekl: „To jsou ti, které poslal Hospodin, aby prochodili celou zemi.“ A oni oslovili Anděla Hospodinova, který stál mezi myrtovím, a řekli: „Prochodili jsme celou zemi a hle, celá země pokojně bydlí.“ I odpověděl Hospodin Andělu, který se mnou mluvil, slova dobrá, slova potěšitelná.

ZDVIHL jsem oči a měl jsem vidění: Hle, muž a v ruce jeho měřičský provaz. I tázal jsem se: „Kam jdeš?“ On mi odpověděl: „Abych změřil Jerusalem, a věděl, jak velká má býti jeho šířka a jak velká jeho délka.“ A hle, Anděl, který se mnou mluvil, přicházel, a jiný Anděl přicházel jemu vstříc. I řekl mu: „Běž a mluv k tomuto jinochovi: Beze zdi se bude bydlet v Jerusalemě pro množství lidu a do-

præ multitudīne hómīnum, et jumentórum in médio ejus. Et ego ero ei, ait Dóminus, murus ignis in circúitu, et in glória ero in médio ejus.

In II. Nocturno

Sermo sancti Bernárdi Abbátis.

In Psalm. 90. Serm. 12.

Leçtio v.

ANGELIS suis mandávit de te. Mira dignátio, et vere magna diléçtio charitátis. Quis enim? quibus? de quo? quid mandávit? Summa majéstas mandávit Angelis, et Angelis suis mandávit. Illis útique sublímbus, tam beátis, quam próximis sibi cohæréntibus, et vere domésticis mandávit de te. Tu quis es? Quid est homo, quod memor es ejus? aut filius hómīnis, quóniam réputas eum? Quasi vero non sit homo putrédo, et filius hómīnis vermis. Sed quid putas, mandávit de te? ut custódiat te.

Leçtio vj.

QUANTAM tibi debet hoc verbum inférre reveréntiam, afférre devotióem, conférre fidúciam? reveréntiam pro præsentia, devotióem pro benevoléntia, fidúciam pro custódia. Caute ámbula, ut vidélicet, cui adsunt Angeli, sicut eis mandátum est, in ómnibus viis tuis. In quovis diversório, in quovis ángulo Angelo tuo reveréntiam habe.

Leçtio vij.

TU ne áudeas illo præsentē, quod vidēte me non audéres? an præsentem esse dúbitas, quem non vides? Quid, si audíres? quid, si tangeres? quid, si olfáceres? Vides, quia non solo visu rerum præsentia comprobétur. In ipso itaque, fratres, affectuóse diligámus Angelos ejus, tamquam futuros aliquándo coherédes nostros; ínterim vero actóres, et tutóres a Patre pósitos, et præpósitos nobis.

Leçtio viij.

QUID sub tantis custódibus timeámus? Nec superári, nec sedúci, minus autem se dúcere possunt, qui custódiunt nos in ómnibus viis nostris: fideles sunt, prudéntes sunt, quid trepidámus? tantum sequámur eos, adhæreámus eis, et in protectiόe Dei cœli commoremur. Quóties ergo gra-

bytky v něm. A já budu jemu, praví Hospodin, zdí ohnivou vůkol, a budu slávou uprostřed něho.“

SVÝM Andělům vydal o tobě příkaz. Podivuhodná pocta a vpravdě veliké zalíbení v lásce. Jaký příkaz jim vydal? Nejvyšší vznešenost vydala příkaz Andělům, a to svým Andělům. Tedy těmto vznešeným *bytostem, které jsou* tak blažené, jak jsou Pánu blízcí a *nakolik* k němu přilnuli, a opravdu vydal členům své rodiny příkaz o tobě. A kdo jsi ty? Co je člověk, že na něj myslíš? A syn člověka, že se jím zabýváš? Jako by člověk nebyl hniloba a syn člověka červ. Co však myslíš, že o tobě přikázal? Aby tě chránili.

JAKOU v tobě toto slovo musí vzbudit úctu, přinést oddanost a udělit důvěru? Úctu v jeho přítomnosti, oddanost pro jeho dobrotu, důvěru v jeho ochranu. Kráčeš obezřetně, totiž jako ten, komu pomáhají Andělé, *právě* jak je jim přikázáno, *tedy* na všech jeho cestách. Kdekoliv přenocuješ, v jakémkoliv zákoutí *světa se nacházíš*, měj vždy úctu ke svému Andělu.

NEODVÁŽUJ se v jeho přítomnosti ničeho, čeho by ses neodvážil, kdybys viděl mne. Nebo snad pochybuješ o přítomnosti někoho, koho nevidíš? Co kdybys jej uslyšel? Co kdyby ses jej dotkl? Kdybys pocítil jeho vůni? Uvědom si, že nejen samotným zrakem se dá potvrdit něčí přítomnost. Také proto, bratři, hluboce milujme jeho Anděly *neboť se stanou* našimi budoucími spoludědici, až přijde čas. Mezitím budou vykonavateli a učiteli, které poslal Otec, a také našimi ochránci.

ČEHO bychom se s takovými ochránci měli bát? Nelze je přemoci, svést, ani nás však oni nemohou svést, neboť nás chrání na všech našich cestách. Jsou věrní, moudří, čeho bychom se báli? Pouze je následujme, přilneme k nim, a přebývejme v ochraně nebeského Boha. Kdykoliv poznáme, že

víssima cérnitur urgére tentátio, et tribulátio véhemens imminére, ínvoça custódem tuum, duťtórem tuum, adjutórem tuum in opportunitátibus, in tribulatióne: incláma eum, et dic: Dómine, salva nos, perímus.

In III. Nocturno

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Lećtio ix. Cap. 18.

IN illo témpore: Accessérunt discípuli ad Jesum, dicéntes: Quis, putas, major est in regno coelórum? Et réliqua.

Homília sancti Hilárii Epíscopi.

Comment. in Matth. c. 18. post. init.

NON nisi revérsos in natúram puerórum introíre regnum coelórum Dóminus docet: id est, per simplicitátem puerílem vitia córporum nostrórum, animæque revocánda. Púeros autem credéntes omnes per audiéntiæ fidem nuncupávit. Hi enim patrem sequúntur, matrem amant, próximo velle malum nésciunt, curam opum négligunt: non insoléscunt: non odérunt, non mentiúntur, diťtis credunt, et quod áudiunt, verum habent. Reverténdum igitur est ad simplicitátem infántium: quia in ea collocáti, spéciem humilitátis Domínicæ circumferémus.

Lećtio x.

VÆ huic mundo a scándalis. Humílitas passiónis scándalum mundo est. In hoc enim máxime ignorántia detinétur humána, quod sub deformitáte Crucis ætérnæ glóriæ Dóminum nóluit accípere. Et quid mundo tam periculósum, quam non recepísse Christum? Ideo vero necesse esse ait, veníre scándala: quia ad sacraméntum reddéndæ nobis æternitátis omnis in eo passiónis humílitas esset explénda.

Lećtio xj.

VIDÉTE, ne contemnátis unum de pusíllis istis, qui credunt in me. Aptíssimum vínculum mútui amóris impósuit, ad eos præcípuè, qui vere in Dómino credidissent. Pusillórum enim Angeli quotidie Deum vident: quia Fílius hóminis venit salvare, quæ pérdita sunt. Ergo et Fílius hóminis salvat, et Deum Angeli vident, et Angeli pusillórum præsunt fidélium oratióibus.

na nás doléhá přetěžké pokušení, a velké pokoření již na nás dopadá, vzývejme svého ochránce, vůdce, pomocníka, když je potřeba, v našem ponížení, zvolíme k němu těmito slovy: „Pane, zachraň nás, hyneme.“

ZA onoho času přistoupili učedníci k Ježíšovi a řekli: „Koho považuješ za největšího v království nebeském?“ A ostatní.

PÁN učí, že nevejdeme do království nebeského, pokud se nenavrátime do dětské přirozenosti, tedy že s dětskou prostoduchostí odmítneme své neřesti duše i těla. Také řekl, že děti poznávají vše, čemu věří, svým sluchem. Oni tedy následují otce, milují matku, neumí přát druhým něco špatného, nemají starosti. Nevyvyšují se, neznají nenávisť, nelžou, věří všemu, co se jim řekne, a cokoliv slyší, to považují za pravdu. Je tedy třeba, abychom se navrátili k této dětské prostoduchosti, neboť pokud jí dosáhneme, ozdobí nás krása pokory Páně.

BĚDA tomuto světu, který pohoršuje. Pokora skrytá v utrpení je pohoršením světu. V tomto se totiž skrývá největší neznalost lidí, že po znetvoření Křížem nechtěli přijmout Pána věčné slávy. A co jiného je pro svět tak nebezpečné jako to, že nepřijal Krista? Proto Pán praví, že je opravdu nutné, aby přišla pohoršení. Neboť v tajemství, které nám navrácí věčnost, byla naplněna veškerá pokora skrytá v utrpení.

HLEĎTE, abyste nepohoršili jednoho z těchto maličkých, kteří ve mně uvěřili. Pán nastolil velmi příhodné pouto vzájemné lásky, především těm, kteří v něj opravdu uvěřili. Andělé maličkých totiž každý den patří na Boha, neboť Syn člověka přišel zachránit to, co bylo ztraceno. Proto i Syn člověka zachraňuje a Andělé patří na Boha, a Andělé maličkých mají na starosti modlitby věřících.

Leŕtio xij.

PRÆESSE Angelos, absolutá auŕtórítas est. Salvatórurur igitur per Christum oratiónes Angeli quotídie Deo ófferunt. Ergo periculóse ille contémnitur, cujus desidéria, ac postulatiónes ad ætérnum, et invisibilem Deum ambiŕióso Angelórum famulátu, ac ministério pervehúntur.

TO, že Andělé nás mají na starosti, je nedílŕná součást našeho učení. Andělé tedy každý den obětují Bohu modlitby spasených skrze Krista. Proto je nebezpečné zavrŕovat toho, kdo naše touhy a žádosti k přináší věčnému a neviditelnému Bohu za významné služby Andělů, jejichž službou jsou vykonány.

DIE II. SEPTEMBRIS
In Festo S. Stephani.
Regis Hungariæ et Confessoris.
in Bohemia et Lusatia: xij. Leŕt. et M.

In I. Nocturno
De libro Ecclesiástici.

Leŕtio j. Cap. 31.

BEÁTUS vir, qui invéntus est sine mácula: et qui post aurum non ábiit, nec sperávit in pecúnia, et thesáuris. Quis est hic, et laudábimus eum? fecit enim mirabília in vita sua. Qui probátus est in illo, et perféctus est, erit illi glória ætérna: qui pótuit transgrédi, et non est transgrésus: fácere mala, et non fecit: ídeo stabilita sunt bona illius in Dómino, et eleemósynas illius enarrábit omnis Ecclésia sanctórum.

BLAZE muži, který shledán byl bez poskvrny a za zlatem se nepachtí. Kdo je takový? Abychom jej chválili! Neboť podivuhodné věci činil ve svém životě. Kdo obstál v pokušení a zůstal neporušený? Bude to jeho slávou na věky. Kdo se mohl dopouštět přestupků, ale nedopustil se jich, kdo mohl činit zlé, ale neučinil to? Jeho štěstí je zajištěno v Pánu a o jeho milosrdných činech bude vypravovat celé shromáždění svatých.
(ČEP, značně upraveno)

Leŕtio ij. Cap. 32.

QUI timet Dóminum, excípiet doŕtrínam ejus: et qui vigiláverint ad illum, invénient benediŕtió-nem. Qui quærit legem, replébitur ab ea: et qui insidióse agit, scandalizábitur in ea. Qui timent Dóminum, invénient judícium justum, et justítias quasi lumen accéndent.

KDO se bojí Pána, přijme jeho učení, a ti, kdo ho pilně hledají, najdou požehnání. Kdo dbá zákona, bude jím naplněn, ale pokrytci bude kamenem úrazu. Bohabojní najdou, co je zajisté podle práva, a spravedlivé výroky rozsvítí jako světlo.

Leŕtio iij. Cap. 32. et 33.

QUI credit Deo, atténdit mandátis: et qui confídit in illo, non minorábitur. Timénti Dóminum non occúrrunt mala, sed in tentatióne Deus illum conservábit, et liberábit a malis. Sápiens non odit mandáta et justítias, et non illidétur quasi in procélla navis. Homo sensátus credit legi Dei, et lex illi fidelis.

KDO věří Bohu, zachovává jeho přikázání, a kdo v něho doufá, nebude zahanben. Toho, kdo se bojí Pána, nepotká neštěstí, a v pokušení ho Bůh zachová a zbaví ho zlého. Moudrý nemá v nenávisti zákon, a nebude ztroskotán jako loď v bouři. Člověk rozumný je věrný zákonu Božímu a zákon je věrný jemu.

Leŕtio iv. Cap. 34.

SPÍRITUS timéntium Deum quæritur, et, in respectu illius benedicétur. Spes enim illorum in salvántem illos, et óculi Dei in diligéntes se. Qui timet

DUCH těch, kdo se bojí Boha, bude chráněn, a pod pohledem jeho bude požehnán. Neboť jejich naděje se opírá o toho, který je vysvobozuje, a

Dóminum nihil trepidábit, et non pavébit: quóniam ipse est spes ejus. Timéntis Dóminum beáta est áni-ma ejus. Ad quem réspicit, et quis est fortitúdo ejus? Oculi Dómini super timéntes eum.

In II. Nocturno

Lečtio v.

STÉPHANUS in Hungáriam Christi fidem et régium nomen invéxit, Régia coróna a Románo Pontífice impetráta, ejúsque jussu in Regem inúnctus, Regnum Sedi Apostólicæ óbtulit. Vária pietátis domicília Romæ, Hierosólymis, Constantinópoli; in Hungária Archi-Episcopátum Strigoniénsem, Episcopátus decem admirábili religióne, et munificéntia fundávit. Par in páuperes amor, et liberálitas, quos véluti Christum ipsum compléc-tens, néminem a se mœréntem, ac vacuum unquam dimísit; quin ad eórum inópiam sublevándam amplíssimis facultátibus erogátis domésticam quoque suppelléctilem exímia benignitáte frequénter distri-buit.

Lečtio vj.

PRÓPRIIS mánibus páuperum pedes laváre, noso-cómia solus et ignótus noctu frequentáre, decumbéntibus inservíre, ac cætera charitátis officia exhibére consuévit: quarum virtútum mérito illíus dextera, resolutó cætero córpore, incorrupta permánsit. Orándi stúdio noctes pene totas ducébat in-sómnes, atque in cœléstium rerum contemplatióne defíxus, intérdum extra sensus raptus, sublímis in áëra ferri visus fuit. Perduéllium conspiratiónes, ac validórum hóstium ímpetus miro prorsus modo, non semel oratiónis præsidio evitávit.

Lečtio vij.

SUSCÉPTUM ex Gisélla Bavárica sančti Henríci Im-peratóris soróre, quam sibi matrimónio júnxe-rat, Emerícum filium, tanta morum disciplína, talí-que pietáte enutrívít, quantum ejus póstea sánčtitas declarávit. Regni vero negótia ita dispósuit, ut accí-tis úndique prudentíssimis ac sančtíssimis viris, ni-hil unquam sine eórum consílio molirétur. Humíllis interim in cínere et cilicio Deum déprecans, ut univérsum Hungáriæ Regnum, ántequam e vita mi-

Boží oči hledí na ty, kteří jej milují. Kdo se bojí Pána, tomu netřeba se strachovat, ani děsit se, neboť on je jeho naděje. Duše toho, kdo se bojí Pána, je blahosla-vená. Na koho upírá oči a kdo je jeho opora? Oči Páně hledí na ty, kteří se ho bojí.

(Hejčl, upraveno)

STĚPÁN přinesl do Maďarska víru v Krista a královský titul, od Římského Pontifika získal královskou korunu, na jeho příkaz byl pak pomazán na Krále, a své Království nabídl Apoš-tolskému Stolci. Vystavěl mnohé zbožné příbytky v Římě, Jerusalemě, Konstantinopoli, v Maďarsku za-ložil ostrihomské Arcibiskupství a deset *dalších* Bis-kupství v obdivuhodné náboženské oddanosti, a bo-hatě je obdaroval. Stejně veliká byla jeho láska k chudým i jeho ochota, s níž je přijímal jako samotného Krista. Nikdy od sebe nenechal odejít nikoho smutného ani s prázdným žaludkem. Aby li-dem ulevil v jejich nedostatku v domovech i jejich výbavě, vynakládal často velké prostředky a ve své nesmírné dobrotě vše rozdával lidem.

VLASTNÍMA rukama měl ve zvyku umývat chudým nohy, sám také v noci a nikým nepo-znán navštěvoval nemocnice, aby posluhoval těm, kteří tam leželi, a měl ve zvyku konat i další skutky lásky. Zásluhou těchto ctností zůstala jeho pravice neporušená i poté, co se zbytek těla rozložil. Bděním na modlitbách trávil takřka celé noci, a zaujat kon-templací věcí nebeských byl někdy unesen mimo smysly a byl i spatřen, že se vznášel ve vzduchu. Zrádným spiknutím i otevřeným útokům mocných nepřátel se dokázal podivuhodným způsobem vy-hnout, nejednou pouze silou modlitby.

GISELLA Bavorská, sestra Císaře, svatého Jindři-cha, kterou si vzal za manželku, mu dala syna Imricha, jež vychoval takovou kázní mravů a ta-kovou zbožností, že později také zazářil otcovou sva-tostí. Záležitosti království zařídil tak, že odevšad povolal převelice moudré i svaté muže, a bez jejich rady nikdy nic nepodnikl. Ve své veliké pokoře mezitím v popelu a ciliciu prosil Boha, aby byl hoden té milosti uzříti celé Království Maďarska,

gráret Cathólicum vidére mererétur. Verum propter ingens dilatandæ fidei stúdiu, illius Gentis Apóstolus nuncupátus, facta a Románo Pontífice ipsi, posterisque Régibus præferendæ crucis potestáte.

Leção viij.

DEI Genítricem quam ardentissime venerabatur, amplissimo in ejus honórem constrúcto templo, Hungáriæ Patrónam instituit; ab eádem vicissim Vírgine recéptus in cœlum ipso suæ Assumpti-ónis die, quem Húngari e sancti Regis institúto Magnæ Dóminæ diem appellánt. Sacrum ejus corpus suavissimo fragrans odóre, et liquóre cœlesti scatens inter multa ac vária miracula, Románi Pontíficis jussu, nobiliórem in locum translátum est, atque honorificéntius cónditum. Ejus autem Festum Innocéntius XI. Póntifex Máximus, quarto Nonas Septémbris, ob insígnem Victóriam ab exércitu Leopóldi I. Romanórum Elécti Imperatóris, et Hungáriæ Regis eádem die in Budæ expugnatione ope divína de Turcis reportátam, celebrándum instituit.

In III. Nocturno

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

Leção ix. Cap. 19.

IN illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis parabolam hanc: Homo quidam nobilis ábiit in regiónem longínquam accípere sibi regnum et revérti. Et reliqua.

Homília S. Ambrósii Epíscopi.

Lib. 8. in Luc.

BONUS ordo, ut vocáturus Gentes et Judæos jussurus intérfici, qui noluérunt regnare supra se Christum, hanc præmíttetet comparatióem, ne dicerétur: Nihil déderat pópulo Judæórum, unde póterat mélior fieri, ut quid ab eo, qui nihil recépit, exígitur? non mediócris ista est mna, quam supra múlter Evangélica: quia non invenit, lucérnam accéndit, lúmine quærit admóto, gratulátur invéntam.

Leção x.

DÉNIQUE ex una decem mnas, álius fecit quinque. Fortásse iste morália habet, quia quinque sunt córporis sensus, ille duplicia, id est mystica legis et morália probitátis. Unde et Matthæus quin-

ještě než sejde ze světa, již Katolické. Právem byl pak pro své nesmírné úsilí o rozšíření víry nazýván Apoštolem svého Národa, a Římský Pontifex udělil privilegium jemu i Králům, kteří přijdou po něm, aby před nimi mohl být nesen kříž.

BOHORODIČKU uctíval tak vroucně, jak jen mohl, k její cti postavil převeliký chrám a ustanovil ji jako Patronku Maďarska. Tatáž Panna jej pak přijala do nebe přímo v den svého Nanebevstoupení, jež Maďari nazývají dnem Veliké Paní, jakož to ustanovil svatý Král. Jeho svaté tělo, které vydávalo přeslaskou vůni a kromě mnoha dalších zázraků z něj vytékal nebeský mok, bylo pak z rozkazu Římského Pontifika přeneseno na vznešenější místo a tam s nejvyššími poctami uloženo. Jeho Svátek pak Svatý Otec Innocens XI. stanovil a slaviti přikázal na 2. září, neboť právě v tento den přišla zpráva o zářačném vítězství Leopolda I., právě zvoleného Římským Císařem, a Krále Maďarska nad Turky v Budě.

ZA onoho času řekl Ježíš svým učedníkům toto podobenství: „Jeden vznešený člověk odešel do dalekých krajů, aby tam převzal vládu a pak se vrátil.“ A ostatní.

JE zcela v pořádku, že před povoláním pohanských Národů a příkazem k zabití Židů, neboť nechtěli, aby nad nimi vládl Kristus, Pán uvádí toto srovnání, aby se neřeklo: „Nic nedal židovskému lidu, jak by se tedy mohl polepšit? To je jako požadovat něco od toho, kdo nic nedostal.“ A tato hřivna, *kterou dostal židovský národ*, není jen tak ledajaká. Je to právě ta, kterou o něco výše žena z Evangelia „neboť ji nemohla najít, zažehla lampu, ve světle ji pak našla a všichni se s ní pak radovali.“

ČAKŽE jeden služebník vydělá z jedné hřivny deset, druhý pět. Možná má ten druhý dobré mravy, neboť pět je tělesných smyslů, a ten první vydělal dvojnásobek, tedy tajemství zákona i řádný

que talénta, et duo talénta pósuit. In quinque taléntis, ut sint morália, in duóbus utrúmque, mysticum atque morále, ita, quod número inférius, re ubérius.

Leċtio xj.

ET hic póssumus decem mnas, decem verba intelłigere, id est legis doċtrínam : quinque autem mnas magistéria disciplínæ. Sed legisperítum in ómnibus volo esse perféctum. Non enim in sermóne, sed in virtúte est regnum Dei.

Leċtio xij.

BENE autem, quia de Judæis dicit : duo soli multiplicátam pecúniám déferunt, non útiq̃ue æris, sed dispensatiónis usúris. Alia est enim pecúniæ fœnebris, ália doċtrínæ cœléstis usúra.

Oratio.

CONCÉDE quæsumus Ecclesiæ tuæ Omnipotens Deus, * ut Beátum Stéphanum Confessórem tuum, quem regnántem in terris propagatórem hábuit, † propugnatórem habére mereátur gloriósum in cœlis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

život dobrých mravů. Proto u Matouše čteme o pěti a dvou hřivnách. Jako se pěti hřivnách skrývají dobré mravy, ve těch dvou je obojí, tajemství i dobré mravy. Čím je tedy číslo nižší, tím je obsah hojnější.

ZDE však můžeme těch deset hřiven pochopit také jako desatero, tedy učení zákona, a pět hřiven pak jako učení kázně. Avšak chci, aby znalec zákona byl ve všem dokonalý. Království Boží totiž nespočívá ve slovech, nýbrž ve ctnostech.

JE to tak dobře, neboť o Židech Pán říká: „dva jednomu několikrát seberou peníze, nejen totiž ten dluh, ale také vyměřením úroku. Jiný úrok je však v penězích, který vede ke smrti, jiný pak v božském učení, který vede do nebe.

VŠEMOHOUCÍ Bože, dej své Církvi, prosíme, ať Svatého Štěpána, tvého Vyznavače, jehož měla jako svého šířitele, dokud vládl na zemi, aby si zasloužila jej mít jako slavného ochránitele v nebesích. Skrze našeho Pána Ježíše Krista.

DIE III. SEPTEMBRIS. In Festo S. Pii Decimí, Papæ et Confessoris. iij. Leċt. et M.

Ad Vigiliás.

Invitorium et hymnus de Communi Confessoris Pontificis.

In I. Nocturno

De Epístola prima beáti Pauli Apóstoli
ad Timótheum.

Leċtio j. Cap. 3.

FIDÉLIS sermo: Si quis Episcopátum desíderat, bonum opus desíderat. Opórtet ergo Episcopum irreprehensibilem esse, unius uxóris virum, sóbrium, prudéntem, ornátum, pudícum, hospitálem, doċtórem, non vinoléntum, non percussórem, sed modéstum: non litigiósum, non cúpidum, sed suæ dómui bene præpósitum : filios habentem súbditos cum omni castitáte.

R Eugene serve bone, et fidélis, quia super pauca fuisti fidélis, supra multa te constitúam: * Intra in

PRAVDIVÝ je výrok: Usiluje-li někdo o biskupský úřad, o vznešený úřad usiluje. Biskup má být bezúhonný, jen s jednou ženou ženatý, střídmy, rozvážný, řádný, cudný, pohostinný, schopný učit. Nemá být pijan ani násilné povahy, nýbrž mírný, ne svárlivý ani lakomý, nýbrž má dobře spravovat svůj vlastní dům a své dítky držet v poslušnosti a ve vši počestnosti. (*Col, upraveno*)

R Hle, služebníku dobrý a věrný, protože jsi byl věrný nad málem, ustanovím tě nad mnohým: * Vej-

gáudium Dómini tui.

✠ Dómine, quinque talénta tradidisti mihi, ecce ália quinque superlucrátus sum. * Intra.

Lectio ij.

PIUS Papa décimus, cui nomen antea Joséphus Sarto, in Venetórum pago, quem Riése vocant, natus est. Inter Seminárii Patavini alúmnos adscíptus ac sacerdotio auctus, in oppido Tómbolo primum qua vicárius cooperátor, dein Salatiáni qua párochus, et Tarvísi qua canónicus et Cúriæ Episcopális cancellárius, tanta sanctitate excélluit, ut eum Leo décimus tértius Ecclésiæ Mantuánæ præfécerit. Boni pastóris nullam partem déserens, juvenútí in sortem Dómini vocátæ rite instituéndæ máxime adlaborávit; divíni cultus decórem et piárum consociatiónum incrementa promóvit; páuperum inópiæ effúsa charitate prospéxit. Tot suffragántibus méritis, inter purpurátos Patres adléctus et Venetiárum Patriárcha creátus est.

✠ Pósui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea: * Manus enim mea auxiliábitur ei.

✠ Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: * Manus.

Lectio iij.

POST Leónis décimi tértii óbitum, frustra relúctans, Summum Pontificátum ut cruce suscepit. In Petri cáthedra constitútus, nihil de pristína vitæ ratióne remísit. Humilitate præsertim, simplicitate ac paupertate refúlsit. Ecclésiám firmiter rexit et præclarísimis ornávit institútis. Fidei vigilantísimus custos, modernísmum, ómnium hæresum summam, damnávit ac protrívít; ecclesiásticæ libertátis vindex acérrimus, iis qui eam labefactáre conábantur, fórtiter óbstitit; sólídæ Cleri institutióni provídít; leges Ecclésiæ in unum corpus redégít; cultum erga Eucharístiam et crebriórem ejúsdem usum máxime provéxit. Labóribus fractus et mœrore conféctus ob bellum Europæum tunc exórtum, die vicésima mensis Augústi anni millésimi non-gentésimi décimi quarti, ad coeléstem pátriam evolávit. Eum Pius duodécimus in Sanctórum númerum rétulit.

✠ Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: * Manus enim mea auxiliábitur ei.

di do radosti svého Pána.

✠ Pane, dal jsi mi pět hřiven, hle, dalších pět jsem získal. * Vejdi.

PAPEŽ Pius X., který se předtím jmenoval Giuseppe Sarto, se narodil v benátské vesnici, která se nazývá Riése. Zapsal se mezi alumnusy Semináře v Padově, byl vysvěcen na kněze a nejprve nastoupil do městečka Tombolo jako kaplan, pak do Salzana jako farář, a do Trevisa jako kanovník a kancléř Biskupské Kurie. Vynikal takovou svatostí, že jej Lev XIII. postavil do čela Diecéze Mantova. Nezanedbal nic z úřadu dobrého pastýře, vynaložil velké úsilí, aby se mladým, které Bůh povolal, dostalo řádného vzdělání a formace. Podporoval vznešenost bohoslužeb a rozšíření zbožných spolků, staral se, aby se chudým v jejich nedostatku dostalo pomoci. Získal si takovou podporu, že byl povýšen mezi Kardinály a stal se Benátským Patriarchou.

✠ Pomoc jsem seslal mocnému a vyzdvihl svého vyvoleného ze svého lidu: * Ruka má mu totiž bude pomáhat.

✠ Našel jsem si Davida jako svého služebníka, svým svatým olejem jsem jej pomazal: * Ruka.

PO smrti Lva XIII. se marně zdráhal, načež přijal Papežský úřad jako kříž. Poté co se usadil na Petrově stolci, nezapomněl nic ze svého předchozího způsobu života. Zazářil především pokorou, prostotou a chudobou. Církev vedl pevně a ozdobil ji přeslavnými institucemi. Byl nanejvýš bdělým strážcem víry, a modernismus, souhrn všech bludů, zavrhoval a potíral. Byl mocným ochráncem svobody Církve a těm, kteří se pokoušeli ji podřývat, se neo-hroženě postavil do cesty. Postaral se o řádné vzdělání Kněžstva a zákony Církve sepsal do jediného kodexu. Zasadil se o úctu k Eucharistii a převelice prosazoval její časté přijímání. Zdolán útrapami a ztrápen soužením pro světovou válku, která právě vypukla, se dne 20. srpna roku 1914 vznesl do nebeské vlasti. Pius XII. jej zanesl do počtu Svatých.

✠ Našel jsem si Davida jako svého služebníka, svým svatým olejem jsem jej pomazal: * Ruka má mu totiž bude pomáhat.

℟. Nihil proficiet inimicus in eo, et filius iniquitatis non apponet nocere ei: * Manus.

Glória Patri. * Manus.

In II. Nocturno

Psalmi et Aña de Feria.

Capitulum. Eccli. 44, 20.

NON est inventus similis illi, qui conservaret legem Excelsi: * ideo jurejurando fecit illum Dominus crescere in plebem suam.

℟. Elégit eum Dominus sacerdotem sibi.

℞. Ad sacrificandum ei hostiam laudis.

Oratio.

DEUS, qui ad tuendam catholicam fidem, et universa in Christo instauranda sanctum Pium, Summum Pontificem, coelesti sapientia et apostolica fortitudine replevisti: * concede propitius; ꝙ ut, ejus instituta et exempla sectantes, premia consequamur aeterna. * Per eundem Dominum. **Cetera de Communi.**

Ad Magnificat, Aña.

Dum esset Summus Pontifex, terrena non metuit, sed ad coelestia regna gloriosus migravit.

℟. Nic proti němu protivník nezmůže, a syn nepravosti mu nebude moci uškodit: * Ruka.

Sláva Otci. * Ruka.

NIKDO mu nebyl rovný v tom, jak zachovával zákon Nejvyššího, a proto mu Bůh potvrdil přísahou, že ho učiní početným v jeho potomstvu.

℟. Hospodin si jej vyvolil za kněze.

℞. Aby mu přinášel oběť chvály.

BOŽE, jenž jsi k ochraně katolické víry, a k obnovení všeho v Kristu naplnil svatého Pia, Papeže, nebeskou moudrostí a apoštolskou silou: dej, prosíme; abychom následovali jeho skutky i příklady, a tím dosáhli věčné odměny. Skrze téhož Pána

Zbytek ze společných textů.

Když býval Svatým Otcem, ničeho na zemi se nebál, ale slavně odešel do nebeské říše.

DIE VIII. SEPTEMBRIS.

In Nativitate

Beatae Mariae Virginis.

Serm. maj. cum Octava.

In I. Nocturno

Incipiunt Cántica Canticorum.

Lectio j. Cap. 1.

QUASCULÉTUR me osculo oris sui: quia meliora sunt úbera tua vino, fragrantia unguentis optimis. Oleum effusum nomen tuum: id eo adolescentulæ dilexerunt te. Trahe me: post te currémus in odorem unguentorum tuorum. Introduxit me Rex in cellaria sua: exultabimus et lætābimur in te, mémoires úberum tuorum super vinum: recti diligunt te.

Lectio ij.

NIGRA sum, sed formósa, filiæ Jerúsalem, sicut tabernacula Cedar, sicut pelles Salomónis. Nolite me considerare quod fusca sim, quia decolorávit

KÉŽ mne políbí polibkem svých úst! Vždyť ňadra tvá jsou lepší než víno, voní nejlepším mastmi. Olej rozlitý je tvé jméno, pročť tě dívky milují. Veď mě za sebou! Poběžíme po vůni tvých mastí. Uvedl mě král do svých pokojů, bude-me z tebe se veselit, plesat, pamatovat na tvá ňadra více než na víno; po zásluze milují tě.

ČERNÁ jsem, ale krásná, dcery jerusalémské, jako stánky Kedaru, jako kůže Šalamounovy. Nehleďte na mne, že jsem snědá, slunce mne opálilo:

me sol: filii matris meæ pugnauerunt contra me, posuerunt me custodem in vineis: vineam meam non custodiui. Indica mihi, quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie, ne vagari incipiam post greges sodalium tuorum.

Lectio iij.

SI ignoras te, o pulcherrima inter mulieres, egrédere, et abi post vestigia gregum, et pasce hœdos tuos juxta tabernacula pastorum. Equitatu meo in curribus Pharaonis assimilaui te, amica mea. Pulchræ sunt genæ tuæ sicut turturis: collum tuum sicut monília. Murénulas áureas faciémus tibi, vermiculátas argénto.

Lectio iv.

DUM esset Rex in accubitu suo, nardus mea dedit odorem suum. Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter úbera mea commorabitur. Botrus Cypri dilectus meus mihi, in vineis Engáddi. Ecce tu pulchra es amica mea, ecce tu pulchra es, óculi tui columbárum. Ecce tu pulcher es dilecte mi, et decorus. Lécťulus noster flóridus: tigna domórum nostrárum cédrina, laqueária nostra cypressina.

In II. Nocturno

Sermo sancti Augustini Episcopi.

Serm. 18. de Sanctis, qui est 2. de Annunt. Domini.

Lectio v.

ADEST nobis, dilectissimi, optátus dies beátæ ac venerábilis semper Vírginis Maríæ; ídeo cum summa exultatióne gáudeat terra nostra, tantæ Vírginis illustráta natáli. Hæc est enim flos campi, de qua ortum est pretiósus lílium convállium, per cuius partum mutátur nátura protoplastórum, delétur et culpa.

Lectio vj.

PRAECÍSUM est in ea illud Hevæ infelicitátis elógium, quo dicitur: In dolóre páries filios tuos; quia ista in lætítia Dóminum péperit. Heva enim luxit, ista exultávit: Heva lácrymas, María gáudium in ventre portávit: quia illa peccatórem, ista édídít innocéntem. Mater géneris nostri pœnam íntulit mundo, Génitrix Dómini nostri salútem íntulit mundo.

synové mé matky proti mně brojili a učinili mě strážnou svých vinic, vinice své jsem však dbáti nemohla. Pověz mi ty, ježž miluje má duše, kde pásáš, a kde v poledne odpočíváš, abych nevyšla za stády tvých druhů.

DEVÍŠ-LI sama, ty nejkrásnější z žen, vyjdi, kráče po stopách stád a pas své kozičky u stanů pastýřů. K spřežení faraonových vozů přirovnal bych tě, má přítelkyně. Krásné jsou tvé líce jako líce hrdličky, hrdlo tvé ve stužkách perel. Řetízky zlaté dáme ti vyrobit, stříbrem prokládané.

POKUD král u stolu odpočívá, nardus můj vydává vůni svou. Milý můj je mi myrrhovou kytičkou na prsou spočívající. Milý můj je mi cyprovým hroznem vyrostlým v engaddských vinicích. Hle, jak jsi krásná, přítelkyně má, jak jsi krásná! Oči tvé jsou oči holoubků. Jak jsi krásný, milý můj, rozkošný! Lůžko naše je z květů. Trámy našeho paláce jsou cedry, naše stropy jsou cypřiše. (*Hejčl, upraveno*)

NASTAL nám, nejmilejší, vytoužený den blahoslavené a ctihodné vždy Panny Marie. Proto se s převelikým jástem raduj naše země, rozzářená narozením takové Panny. Ona je totiž ten polní kvítek, z něž vzešla převzácná lilie v údolí, jejímž narozením se *navždy* změnila přirozenost prvních lidí a smazána byla i *jejich* vina.

Vní byla prolomena ona nešťastná kletba Evy, ve které se praví: „V bolestech budeš rodit své děti,“ neboť Maria porodila Pána v radosti. Eva tedy zalkala, Maria zajásala. Eva ve svém lůně nosila slzy, Maria však radost. Z Evy vzešel hříšník, z Marie však nevinný. Matka našeho rodu přinesla světu trest, Rodička našeho Pána přinesla světu spásu.

Lečtio vij.

AUCTRIX peccáti Heva, aučtrix mériti María. Heva occidendo óbfruit, María vivificando prófuit. Illa percússit, ista sanávit. Pro inobediéntia enim obediéntia commutátur, fides pro perfidia compensátur. Plaudat nunc órganis María, et inter velóces artículos tympana puérperæ cóncrepent. Cóncinant lætantes chori, et alternántibus módulis dulcísona cármina misceántur.

Lečtio viij.

AUDÍTE igitur quemádmódum tympanístria nostra cantáverit. Ait enim: Magnificat ánima mea Dóminum: et exultávit spíritus meus in Deo salutári meo. Quia respéxit humilitátem ancíllæ suæ: ecce enim ex hoc beátam me dicent omnes generatiónes. Quia fecit mihi magna qui potens est. Causam igitur invalescéntis erráti miráculum novi partus evícit, et Hevæ planctum Maríæ cantus exclúsit.

In III. Nocturno

Lečtio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Lečtio ix. Cap. 1.

LIBER generatiónis Jesu Christi, filii David, filii Abraham. Abraham genuit Isaac. Isaac autem genuit Jacob. Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 1. Comment. in Matthæum.

IN Isaía légimus: Generatióne ejus quis enarrábit? Non ergo putémus Evangelístam Prophétæ esse contrárium, ut quod ille impossibile dixit effátu, hic narráre incípiat: quia ibi de generatióne Divinitátis, hic de Incarnatióne est dictum. A carnálibus autem cœpit, ut per hómínem, Deum díscere incipiámus.

Lečtio x.

FILII David, filii Abraham. Ordo præpósterus, sed necessáριο commutátus. Si enim primum posuísset Abraham, et póstea David, rursus ei repeténdus fúerat Abraham, ut generatiónis séries texerétur. Ideo autem céteris prætermíssis, horum filium nuncupávit, quia ad hos tantum facta est de Christo repromíssio. Ad Abraham: In sémíne, inquit, tuo benedicéntur omnes Gentes, quod est Christus. Ad David: De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

PŮVODKYNÍ hříchu je Eva, původkyní zásluh je Maria. Eva nám pomohla ke smrti, Maria nás však přivedla zpět k životu. Jedna zranila, druhá zhojila. Místo neposlušnosti přišla poslušnost, víra vynahradila zradu. Nechť nyní hudba jásá v Marii, a svými rychlými prstíky ať zahraje naše rodička na bubínek. Nechť zapějí radostné sbory ve střídavých taktech a společně všichni zahrají sladké písně.

POSLYŠTE tedy, jak bubínek naší Paní krásně zní. Sama totiž řekla: „Velebí duše má Hospodina. A zajásal duch můj v Bohu mém spasiteli. Neboť shlédl na poníženost své služebnice: hle, nyní mě tedy budou zváti blahoslavenou všechna pokolení. Veliké věci mi učinil ten, který je mocný.“ Příčinu tohoto stále horšího pochybení přemohl zázrak nového zrození a nářek Evy tak nahradil zpěv Mariin.

RODOKMEN Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova. Abraham zplodil Isáka, Isák zplodil Jakuba. A ostatní.

V knize Proroka Isajáše čteme: „Kdopak popsatí může jeho zrození?“ Nemysleme si však, že Evangelista protiřečí Prorokovi, že to, o čem Prorok tvrdil, že se nedá ani vyslovit, teď Evangelista začal vyprávět. Prorok totiž mluví o zrození Božství, Evangelista zase o jeho Vtělení. Začal totiž od věcí tělesných, abychom skrze člověka začali poznávat Boha.

SYNOVÉ Davidovi, synové Abrahámovi. Pořadí bylo zaměněno, avšak z dobrého důvodu. Pokud by autor prvně zmínil Abrahama a až potom Davida, opět by musel zopakovat Abraháma, aby rodokmen správně sestavil. Proto však některá jména vynechal, třebaže zmínil jejich syna, neboť pouze jim bylo učiněno příslibení Krista. Abrahámovi: „V tvém potomstvu,“ je psáno, „budou požehnány všechny Národy,“ a tím potomstvem je Kristus. Davidovi: „Muže z tvého potomstva dosadím na tvůj trůn.“

Leċtio xj.

JUDAS autem genuit Phares et Zaram de Thamar. Notandum, in genealogia Salvatoris nullam sanctarum assumi mulierum, sed eas, quas Scriptura reprehendit: ut, qui propter peccatores venerat, de peccatoribus nascens, omnium peccata deleret. Unde et in consequentibus Ruth Moabitibus ponitur, et Bethsabée uxor Uriæ.

Leċtio xij.

QUÆRAT diligens lector et dicat: Cum Joseph non sit pater Domini Salvatoris, quid pertinet ad Dominum generationis ordo deductus usque ad Joseph? Cui respondēbimus primum, non esse consuetudinis scripturarum, ut mulierum in generationibus ordo texatur. Deinde, ex una tribu fuisse Joseph et Mariam: unde ex lege eam accipere cogeantur ut propinquam: et quod simul censentur in Bethlehē, ut de una videlicet stirpe generati.

JUDA zplodil Faresa a Zaru z Tamary. Za zmínku stojí, že ve Spasitelově rodokmenu nejsou zmíněny žádné svaté ženy, pouze takové, které Písmo kárá. To proto, že ten, který přišel kvůli hříšníkům, se sice z hříšníků narodil, ale smazal hříchy všech. Proto je dále zmíněna Moabka Ruth a Bat-šeba, manželka Uriášova.

PĚCLIVÝ čtenář se také může zeptat: Když tedy Josef není otec Pána a Spasitele, proč je důležité, aby byl rodokmen Páně vypracován až k Josefovi? Prvně bychom mu odpověděli, že v Písmu není zvykem uvádět rodokmeny žen. Potom, Josef i Maria byli z jednoho kmene. Proto Josef podle zákona musel Marii považovat za příbuznou. A proto také přišli ke sčítání lidu do Betléma spolu, tedy jako ti, kteří vskutku pocházejí z téhož pokolení.

DIE XII. SEPTEMBRIS.

In Festo

SS. Nominis B.M.V.

MM. maj.

In I. Nocturno

De Parabolis Salomónis.

Leċtio j. Cap. 8. et 9.

EGO sapientia habito in consilio et eruditus intersum cogitationibus. Timor Domini odit malum: arrogantiam, et superbiam, et viam pravam, et os bilingue detestor. Meum est consilium et æquitas, mea est prudentia, mea est fortitudo. Per me reges regnant, et legum conditores justa decernunt: Per me principes imperant, et potentes decernunt justitiam. Ego diligentes me diligo: et qui mane vigilant ad me, invenient me.

Leċtio ij.

MECUM sunt divitiæ, et glória, opes superbæ et justitiæ. Melior est enim fructus meus auro, et lapide pretioso, et genimina mea argento electo. In viis justitiæ ambulo, in medio semitarum iudicii, ut ditem diligentes me et thesauros eorum repleam. Dominus possidebit me in initio viarum suarum, antequam quidquam faceret a principio.

JÁ, Moudrost, přebývám s dobrou radou, a nalézám se v obezřetném poznání. Bázeň před Hospodinem znamená nenávidět zlo; nenávidím povýšenost, pýchu, špatnou cestu a pro radná ústa. U mne je rada i pohotová pomoc, jsem rozumnost, u mne je bohatýrská síla. Skrze mne králové kralují a zákonodárci zajišťují spravedlnost, skrze mne velí velitelé a všichni mocní soudí spravedlivě. Já miluji ty, kteří milují mne, a kdo mě za úsvitu hledají, naleznou mne.

BOHATSTVÍ a čest jsou u mne, ustavičný dostatek i spravedlnost. Mé ovoce je lepší než zlato a drahé kameny, má úroda je nad výborné stříbro. Chodím po stezkách spravedlnosti a uprostřed pěšin práva, abych obohatila ty, kteří mě milují. Já naplním jejich pokladnice. Hospodin mě vlastnil na počátku své cesty, dříve než co konal odedávna.

Lečtio iij.

AB ætérno ordináta sum, et ex antíquis, ántequam terra fieret. Nondum erant abyssi, et ego jam concépta eram: necdum fontes aquárum erúperant, necdum montes gravi mole constíterant; ante colles ego parturiébar. Beátus homo qui audit me, et qui vígilat ad fores meas quotidie, et obsérvat ad postes óstii mei.

Lečtio iv.

QUI me invénerit, invéniet vitam, et háuriet salútem a Dómino: qui autem in me peccáverit, lædet ánimam suam. Omnes, qui me odérunt, díligunt mortem. Sapiéntia ædificávit sibi domum, excídit columbas septem. Immolávit víctimas suas, míscuit vinum et propósuit mensam suam. Misit ancíllas suas ut vocárent ad arcem, et ad mœnia civitátis: Si quis est párvulus, véniat ad me. Et insipiéntibus locúta est: Veníte, comédite panem meum, et bíbite vinum quod míscui vobis.

In II. Nocturno

Sermo sancti Bernárdi Abbátis.

Ex Homil. 2. super Missus est, circa finem.

Lečtio v.

ET nomen, inquit, Vírginis María. Loquámur pauca, et super hoc nómine, quod interpretátum maris stella dicitur, et Matri Vírgini valde conveniénter aptátur. Ipsa namque aptíssime síderi comparátur, quia sicut sine sui corruptióne sidus suum emíttit rádius, sic absque sui læsióne Virgo parturívit Fílium. Nec síderi rádius suam mínuit claritátem, nec Virgini Fílius suam integritátem.

Lečtio vj.

IPSA est ígitur nóbilis illa stella ex Jacob orta, cujus rádius unívrsum orbem illúminat, cujus splendor et præfúlget in supérnis, et ínferos pénétrat; terras étiam perlústrans, et calefáciens magis mentes quam córpora, fovet virtútes, éxcoquit vítia. Ipsa, inquam, est præclára et exímia stella super hoc mare magnum et spatiósum necessáριο subleváta, micans méritis, illústrans exémpilis.

OD věků jsem ustanovena, od pradávna, ještě před stvořením země. Ještě nebyly ani propastné tůně, když jsem se zrodila, prameny ještě neoplývaly vodami, ani hory ještě nebyly těžkou hmotou usazený, před pahorky jsem se narodila. Blaze člověku, který mě poslouchá, bdí u mých dveří každý den a střeží veřeje mého vchodu.

VŽDYŤ ten, kdo mě nalézá, našel život a došel u Hospodina zalíbení. Kdo proti mně hřeší, zraňuje svou duši. Všichni, kteří mě nenávidí, milují smrt. Moudrost si vystavěla dům, vytesala sedm sloupů. Porazila dobytče, smísila víno a prostřela svůj stůl. Vyslala své služebnice, aby volaly od pevnosti po hradby města: „Kdo je maličký, ať se sem uchýlí!“ Toho, kdo nemá rozum, zve: „Pojďte, jezte můj chléb a pijte víno, které jsem vám smísila.“

JE psáno: „A jméno té Panny bylo MARIA.“ Povězme si několik slov i o tomto jménu, o němž se říká, že v překladu znamená „hvězda mořská,“ a k Panně Matce se velice hodí. Ona je velmi příhodně přirovnána ke hvězdě, neboť stejně jako hvězda bez svého porušení vyzařuje své paprsky, tak i Panna bez svého porušení zrodila Syna. Stejně jako paprsek hvězdy neztrácí svůj jas, tak ani Panna díky svému Synu neztratila panenství.

Ona je tedy ta vznešená hvězda, která vzešla z Jáкова, jejíž paprsky osvěcují celý svět, jejíž záře rozjasňuje nebe a proniká až do podsvětí. Zemi také ozařuje a zahřívá spíše mysli než těla, dává vzrůst ctnostem a spaluje neřesti. Ona, jak bych tak řekl, je ta přejasná a výjimečná hvězda, která musí vycházet nad tímto velkým a rozsáhlým mořem, blyští se zásluhami a svítí nám příklady.

Lečtio vij.

O quisquis te intélligis in hujus sæculi proflúvio magis inter procéllas et tempestátes fluctuáre, quam per terram ambuláre; ne avértas óculos a fulgóre hujus síderis, si non vis óbrui procéllis. Si insúrgant venti tentatiónum, si incúrras scópulos tribulatiónum, réspice stellam, voca Mariám. Si jačtaris supérbiæ undis, si ambitiónis, si detractiόνis, si æmulatiónis, réspice stellam, voca Mariám. Si iracúndia aut avarítia aut carnis illécebra navículam concússerit mentis, réspice ad Mariám. Si críminum immanitáte turbátus, consciéntiæ fœditáte confúsus, judícii horróre perterritus, báráthro incípias absorbéri tristitiæ, desperatiónis abyssu, cógita Mariám.

Lečtio viij.

In periculis, in angústiiis, in rebus dúbiis Mariám cógita, Mariám ínvoča. Non recédát ab ore, non recédát a corde: et, ut ímpetres ejus oratiónis suffrágium, non déseras conversatiónis exémplum. Ipsam sequens, non dévias; ipsam rogans, non despéras; ipsam cógitans, non erras, ipsa tenénte, non córruis; ipsa protegénte, non métuis, ipsa duce, non fatigáris, ipsa propítia, pérvenis; et sic in temetípso experíris quam mérito dictum sit: Et nomen Vírginis Maríe.

Quod quidem venerábile nomen, jam prídem in quibusdam Christiáni orbis pártibus speciáli ritu cultum, Innocéntius undécimus Románus Póntifex, ob insígnem víctóriam sub ejúsdem Vírginis Maríe præsidio de immaníssimo Turcárum tyránno, cervicibus pópuli Christiáni insultánte, Viénnæ in Austria partam, et in perénne tanti beneficii monuméntum, in Ecclésia universáli síngulis annis Domínica infra Očtávam Nativitátis beátæ Vírginis Maríe celebrári præcépit.

In III. Nocturno

Léčtio sančti Evangélii secúndum Lucam.

Lečtio ix. Cap. 1.

In illo témpore: Missus est Angelus Gábriel a Deo in civitatém Gálilææ, cui nomen Náza-reth, ad Vírginem desponsátam viro, cui nomen erat Joseph, de domo David, et nomen Vírginis Maríe. Et réliqua.

RAŽDÝ, kdo víš, že proud tohoto světa tě unáší spíše do vichru a bouří, než že bys kráčel po pevné zemi, neodvracej své oči od záře této hvězdy, pokud nechceš být tou bouří smeten. Když se zvedají větry pokušení, když narazíš na ostny soužení, pohleď na hvězdu, volej k Marii. Jsi-li zmítán vlnami pýchy, ctižádosti, pomlouvání či žárlivosti, pohleď na hvězdu, volej k Marii. Když hněvivost, hamižnost či lákadla těla napadnou loďku tvé mysli, pohleď k Marii. Jsi-li znepokojen blízkostí hříchu, zmaten nečistým svědomím, vyděšen hrůzou *posledního* soudu, nebo tě začíná pohlcovat propast smutku či jáma beznaděje, mysli na Marii.

V každém nebezpečí, v každé úzkosti, v každé pochybnosti mysli na Marii, vzývej Marii. Ať nezmizí z tvých úst ani z tvého srdce. Abys pak dosáhl pomoci její přímlyvy, nesmíš se odvrátit od příkladu jejího chování. Následuj ji a nesejdeš z cesty. Volej k ní a nebudeš zoufat. Mysli na ni a nepochybiš. Drž se jí a nedojdeš porušení. Pod její ochranou se nemusíš bát. Pod její ochranou se neunavíš. S její pomocí dojdeš do cíle. A takto na vlastní kůži poznáš, že po zásluze je psáno: „A jméno té Panny bylo MARIA.“

Toto ctihodné jméno, již dříve v některých částech křesťanského světa zvláštním obřadem oslavované, pak Římský Papež Innocens XI. po přelavném vítězství pod ochranou této Panny Marie nad zrůdným Tureckým tyranem, který utlačoval křesťanský lid, jež se událo ve Vídni v Rakousku, na věčnou památku takového dobra přikázal slavit tento svátek v celé Církvi každý rok v Neděli v Oktávu Narození blahoslavené Panny MARIE.

ZA onoho času poslán byl Anděl Gabriel od Boha do města galilejského, jehož jméno je Nazaret, k Panně zasnoubené s mužem, jehož jméno bylo Josef, z domu Davidova, a jméno té Panny bylo MARIA. A ostatní.

Ex homília sancti Petri Chrysólogi.

Sermo 142. de Annuntiatione.

UDÍSTIS hódie, fratres charíssimi, Angelum cum muliere de hóminis reparatióne tractántem. Audístis agi, ut homo cúrsibus eísdem, quibus delápsus fúerat ad mortem, redíret ad vitam. Agit, agit cum Mariá Angelus de salúte, quia cum Eva ángelus égerat de ruína. Audístis Angelum de carnis nostræ limo templum divínæ majestátis arte ineffábili construéntem. Audístis in terris Deum in coelis hóminem sacraménto incomprehensíbili collocári. Audístis inaudíta ratióne in uno corpore Deum homínemque miscéri. Audístis frágilem nostræ carnis natúram ad portándam totam Deitátis glóriam angélica exhortatióne roborári.

Lectio x.

DÉNIQUE, ne tanto pónderi cœléstis fábricæ in Mariá subtilis nostri córporis arena succumberet, et in Vírgine totíus géneris humáni portatúra fructum, virga ténuis frangerétur; fugatúra metum vox Angeli mox præcæssit, dicens: Ne tímeas, María.

Lectio xj.

ANTE causam dígnitas Vírginis annuntiátur ex nómine; nam Mariá Hebræo sermóne, Latíne Dómina nuncupátur. Vocat ergo Angelus Dóminam, ut Dominatóris Genitricem trepidátio déserat servitútis, quam nasci et vocári Dóminam ipsa sui géminis fecit et impetrávit auctóritas. Ne tímeas, María, invenísti enim grátiam. Verum est, quia, qui invénit grátiam, nescit tímere: Invenísti grátiam.

Ex Epístola sancti Leónis Papæ
ad Pulchériam Augústam.

Epist. 13. ante med.

Lectio xij.

SACRAMÉNTUM reconciliatiónis nostræ, ante témpora ætéRNA dispósitum, nullæ impléabant figuræ, quia nondum supervénierat Spíritus sanctus in Vírginem, nec virtus Altíssimi obumbráverat ei, ut et intra intemeráta víscera, ædificánte sibi sapiéntia domum Verbum caro fieret, et forma Dei ac forma servi in unam conveniéntem persónam, Créator témporum nascerétur in témpore; et per quem facta sunt ómnia, ipse inter ómnia gignerétur. Nisi enim

EJDRAŽŠÍ bratři, dnes jste slyšeli, jak Anděl hovoří se ženou o napravení člověka. Slyšeli jste rozhovor o tom, jak se člověk, *kráče-jící* po stejných cestách, na kterých upadl do smrti, opět k životu navrátil. A *opět* mluví, Anděl *nyní* mluví s Marií o spáse, neboť s Evou mluvil anděl o zkáze. Slyšeli jste, že Anděl z bláta našeho těla vystavěl svým nevýslovným uměním chrám božské vznešenosti. Slyšeli jste, že Bůh na nebi uvedl člověka na zemi do nepochopitelného tajemství. Slyšeli jste, že neslýchaným způsobem v jednom těle přebýval Bůh i člověk. Slyšeli jste, že Bůh andělským povzbuzením posílil křehkou přirozenost našeho těla, aby dokázala unést celou slávu Božství.

PROTO, aby křehké nitro našeho těla v Marii nepodlehlo takové zátěži nebeského umění, a v Panně, která měla přinést plod celého lidského rodu, tenký proutek se nezlomil, tedy aby zahnal strach, pokračuje hned hlas Andělův a říká: „Neboj se, Maria.“

PŘEDTÍM je však důstojnost Panny ukázána i v jejím jménu, neboť slovo Maria se z jazyka Židů překládá jako „Paní.“ Anděl ji tedy nazývá Paní, aby jako Rodička Panovníka zanechala strachu služebnice, neboť *Panovník* sám učinil, aby se ona jako jediná svého rodu narodila jako Paní a byla tak i nazvána, čímž jí zjednal autoritu. Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost. Je pravda, že ta, jež našla milost, nezná strach. Našla jsi milost.

TAJEMSTVÍ našeho smíření připravené před věčnými časy ještě nemohl nikdo naplnit, neboť Duch svatý ještě nesestoupil na Pannu ani moc Nejvyššího ji nezastínila, aby moudrost sobě v neposkrvněném lůně mohla vystavět příbytek a Slovo se mohlo stát tělem, a podoba Boha i podoba služebníka se mohly sejít v jedné osobě. Stvořitel všech časů se zrodil v čase, a ten, skrze nějž bylo vše stvořeno, byl sám uprostřed všeho utvořen. Kdyby totiž

novus homo, factus in similitudinem carnis peccati, nostram susciperet vetustatem, et consubstantialis Patri, consubstantialis esse dignaretur et Matri, naturamque sibi nostram solus a peccato liber uniret, sub jugo diaboli generaliter teneretur humana captivitas.

nový člověk, učiněn podobným tělu v hříchu, nepřijal naši starou podobu, a ten, jenž je stejné podstaty s Otcem, neráčil býti stejné podstaty i s Matkou, a naši přirozenost by jako jediný prost hříchu nesjednotil s sebou, veškeré člověčenstvo bylo by stále drženo v zajetí a pod jhem ďáblovým.

DIE XIII. SEPTEMBRIS.

In Festo S. Petri,

Episcopi et Confessoris.

iiij. Lect. et M.

In I. Nocturno

De Epístola prima beati Pauli Apostoli
ad Timotheum.

Lectio j. Cap. 3.

IDÉLIS sermo: Si quis Episcopátum desiderat, bonum opus desiderat. Opórtet ergo Episcopum irreprehensibilem esse, unius uxoris virum, sóbrium, prudéntem, ornátum, pudicum, hospitálem doctórem, non vinoléntum, non percussórem, sed modéstum: non litigiósum, non cúpidum, sed suæ dómui bene præpósitum: filios habéntem súbditos cum omni castitáte.

PRAVDIVÝ je výrok: Usiluje-li někdo o úřad Biskupa, usiluje o vznešený úřad. Biskup má býti bezúhonný, jen jednou ženatý, střidmý, rozvážný, řádný, cudný, pohostinný, schopný učit. Nemá býti pijan, ne násilné povahy, nýbrž mírný, ne svárlivý ani lakomý, nýbrž má dobře spravovat svůj vlastní dům a své dítky držeti v poslušnosti a ve vši počestnosti. (*Col, upraveno*)

Lectio ij.

BEATUS Petrus in Viennénsi Dioecési, piis admodum paréntibus natus, piíssimus ipse ab inéunte ætáte in monastério Bonævállis Ordinis Cisterciénsis sanctæ conversatiónis hábitum suscepit: ubi cum se frátribus ómnium virtútum exémpplar exhibuisset, ómnium consénsu novi monastérii Stamediénsis primus Abbas eléctus est. Quo in múnere mira prorsus non tantum erga suos fratres, sed étiam erga extérnos et peregrínos charitátis exémpla perhibuit. Póstmodum a Tarentasiénsi Clero in Pastórem expetítus, totíus Ordinis, máxime vero sancti Patris nostri Bernárdi hortátu istud Archiepiscopále munus súbiit: cum tanta tamen in víctu et vestítu parcitáte, ut non minus vitæ austeritáte, quam múnneris auctoritáte, fratres suos Mónachos antecederet, tantáque erat erga páuperes liberalitáte et charitáte, ut sua sæpe cibária, etiam iter fáciens, paupéribus erogaret.

SVATÝ Petr se narodil v Diecézi Vienne velmi zbožným rodičům, i on sám byl velmi zbožný a na prahu dospělosti přijal oděv svatého obracení života v klášteře Cisterciáckého Řádu v Bonnevaux. Když se zde bratřím projevil jako příklad všech ctností, jednomyslným souhlasem všech byl zvolen prvním Opatem kláštera v Tamié. V tomto úřadě konal podivuhodné skutky lásky nejen vůči svým bratřím, ale také vůči lidem zvenku a poutníkům. Poté si jej Kněžstvo z Tarantaise vyžádalo za svého Pastýře, na výzvu celého Řádu, především však našeho svatého Otce Bernarda tento arcibiskupský úřad přijal. Žil ovšem v takové skromnosti v pokrmu i oděvu, aby své bratry Mnichy překonal nikoliv autoritou svého úřadu, nýbrž strohou prostotou svého života. Taková byla jeho štedrost a láska k chudým, že své zásoby jídla, i když byl na cestách, často rozdával chudým.

Leŕtio iij.

URGÉBAT ádmódom sanŕtíssimú Pastórem Christi cháritas, ita ut nullam horæ mórum labi síneret, in qua de reformatióne suæ Diœcésis, quæ prædecessóris incúria pessum íerat, non cogitáret : quo factum est, ut brevi Tarentasiénsis Ecclésia avítæ pietátis splendórem recuperáverit. Et, ut ipsíus voci vocem virtútis Dóminus ádderet, effécit, ut vitæ ipsíus sanŕtimóniam miraculórum grátia commítaretur. Sed mundi glóriam pertiméscens, cum ad quoddam Germániæ prædicti Ordinis Cisterciénsis monastérium ignótus divertísset, ibi miraculóse detéctus est : sicque ad suam sedem cum summa pópuli devotióne et exultatióne redúctus est. Tandem summa in veneratióne a summis princípibus, imperatóre nempe Frederíco, et Rege Gállia Ludovíco Junióre hábitus, cum annos septuagínta tres complevísset, in médio fratrum psalléntium, et orántium ánimam Deo réddidit.

PŘESVATÉHO Pastýře do té míry nabádala Kristova láska, že nedopustil, aby uplynula byť jen chvilka, po kterou by nepřemýšlel nad obnovou své Diecéze, jež pro špatnou péči jeho předchůdce velmi upadala. Takže se stalo, že v krátké době Diecéze Tarentaise opět nabyla lesku své dávné zbožnosti. A aby Petrovu hlasu dodal Pán sílu ctnosti, učinil, aby svatost jeho života doprovázela také milost zářků. Avšak když se v obavě ze světské slávy nepoznán odebral do jakéhosi kláštera též Cisterciáckého Řádu v Německu, zázračně tam byl objeven, takže jej opět za velké oddanosti a jásotu všeho lidu přivedli zpět na jeho stolec. Nakonec v nejvyšší úctě, kterou požíval od nejvyšších panovníků, totiž císaře Fridricha *Barbarossy* a Krále Francie Ludvíka VII. Mladšího, když dovršil svých sedmdesát tři let, uprostřed bratří zpívajících žalmy a v modlitbách svou duši Bohu navrátil.

Oratio.

DA, quæsumus, omnípotens Deus : * ut beáti Petri, Confessóris tui atque Pontíficis, veneránda sollémnitas, ꝛ et devotióne nobis áugeat, et salútem. Per Dóminum.

VŠEMOHOUCÍ Bože, dej, prosíme : ať slavnost svatého Petra, tvého Vyznavače a Biskupa, kterou budeme slavit, v nás rozmnoží zbožnou oddanost i spásu. Skrze Pána.

DIE XIV. SEPTEMBRIS.

**In Festo
Exaltationis S. Crucis.**
MM. min.

In I. Nocturno
De libro Númeri.

Leŕtio j. Cap. 21.

EUM audisset Chananæus rex Arad, qui habitabat ad meridiem, venísse scílicet Israël per exploratórum viam, pugnávit contra illum, et victor exsístens duxit ex eo prædam. At Israël, voto se Dómino óbligans, ait: Si tradíderis populum istum in manu mea, delébo urbes ejus.

KDYŽ to uslyšel kanaanský král Aradu, který sídlil na jihu, že totiž Israel táhne cestou vyzvědačů, vyšel proti němu do boje, zvítězil a odnesl si z něho kořist. Israel však zavázal se Hospodinu slibem slovy: „Vydáš-li opravdu tento lid do mé moci, zcela zničím jejich města.“

Leŕtio ij.

EXAUDIVÍTQUE Dóminus preces Israël, et trádídít Chananæum, quem ille interfécit, subvêrsis úrbibus ejus, et vocávit nomen loci illíus Horma, id est, anáthema. Profécíi sunt autem et monte Hor per viam quæ ducit ad Mare Rubrum, ut circumírent terram Edom.

HOSPODIN vyslyšel prosby Israelovy a vydal mu Kanaanské. Israel je pobil, zničil jejich města a nazval to místo Horma, tedy „klatba.“ Od hory Hor táhli směrem k Rákosovému moři, aby obešli zemi Edomitů.

Leŕtio iij.

ET tædère cœpit pópulum itíneris ac labóris: locútusque contra Deum et Móysen, ait: Cur eduxísti nos de Ægýpto ut morerémur in solitúdyne? Deest panis, non sunt aquæ, ánima nostra jam náuseat super cibo isto levíssimo. Quamobrem misit Dóminus in pópulum ignitos serpéntes.

Leŕtio iv.

AD quorum plagas et mortes plurimórum, venérunt ad Móysen, atque dixérunt: Peccávimus, quia locúti sumus contra Dóminum et te: ora ut tollat a nobis serpéntes. Oravítque Móyses pro pópulo. Et locútus est Dóminus ad eum: Fac serpentem æneum, et pone eum pro signo: qui percússus aspéxerit eum, vivet. Fecit ergo Móyses serpentem æneum et pósuit eum pro signo: quem cum percússi aspícerent, sanabántur.

In II. Nocturno

Leŕtio v.

CHÓSRŌAS Persárum rex, extrémis Phocæ impérii tempóribus, Ægýpto et Africa occupáta ac Jerosólýma capta multisque ibi cæsis Christianórum míllibus, Christi Dómini Crucem, quam Hélena in monte Calváriæ collocárat, in Pérsidem ábstulit. Itaque Heraclíus, qui Phocæ succésserat, multis belli incómodis et calamitatibus afféctus, pacem petébat, quam a Chósroa victóriis insolente ne iníquis quidem conditióibus impetráre póterat. Quare in summo discrímine se assíduis jejúniis et oratióibus exércens, opem a Deo vehementer implorábat: cuius mónitu exércitu comparáto, signa cum hoste cóntulit, ac tres duces Chósroæ cum tribus exercítibus superávit.

Leŕtio vj.

QUIBUS cládibus fractus Chósroas, in fuga, qua traicere Tigrim parábat, Medársem filium sócium regni désignat. Sed eam contuméliam cum Síroës, Chósroæ major natu filius, ferret atróciter, patri simul et fratri necem machinátur; quam paulo post utríque ex fuga retrácto áttulit, regnumque ab Heraclío impetrávit quibúsdam accéptis conditióibus, quarum ea prima fuit, ut Crucem Christi Dómini restitúeret.

TAM lid už omrzelo být stále na cestě, i mluvil proti Bohu a Mojžíšovi: „Proč jsi nás vyvedl z Egypta, abychom na poušti zemřeli? Nemáme chléb ani vodu; již se nám hnusí tento nicotný pokrm.“ Za to poslal Hospodin na lid hady, jejichž užtknutí pálilo jak oheň.

RDYŽ hadi užtknuli mnoho lidí tak, že zemřeli, přišli k Mojžíšovi a řekli: „Zhřešili jsme, že jsme mluvili proti Hospodinu a proti tobě; modli se, aby od nás odňal hady!“ Mojžíš se tedy za lid modlil, a Hospodin mu pravil: Hospodin řekl Mojžíšovi: „Udělej si hada a vztyč ho jako znamení; každý užtknutý, když se na něj podívá, zůstane na živu.“ Mojžíš zhotovil měděného hada, vztyčil ho jako znamení, a když had někoho užtkl a ten pohlédl na měděného hada, zůstal na živu. (Hejčl, upraveno)

HUSRAV II., král Peršanů v posledních letech vlády *tyrana* Foky poté, co obsadil Egypt a Afriku, dobyl Jerusálém a přitom zabil tisíce Křesťanů, odnesl do Persie Kříž Krista Pána, který Helena umístila na horu Kalvárii. Poté Herakleius, který se stal Fokovým nástupcem, stížen mnoha obtížemi a pohromami války, žádal o mír, ten mu však vítězstvím opojený Husrav nechtěl dopřát dokonce ani za nevýhodných podmínek. Proto se v nouzi nejvyšší posílen usilovnými posty a modlitbami obrátil s pokornou prosbou k Bohu. Na jeho výzvu připravil vojsko, střetl se v boji s nepřítelem a tři Husravovy vojevůdce, každého s jedním vojskem, postupně porazil.

TĚMITO porážkami byl Husrav natolik zdrcen, že se dal na útěk, a když chtěl překročit řeku Tigris, jmenoval svého *mladšího* syna Mardánšáha jako svého spoluvládce. Tuto urážku však těžce nesl Šéroé, Husravův starší syn, takže zosnoval vraždu otce i bratra, kterou také provedl poté, co se oba vrátili domů. Od Herakleia pak získal *perské* království, když přijal jeho podmínky, z nichž první byla, aby vrátil Kříž Krista Pána.

Lečtio vij.

ERGO Crux, quatuórdecim annis postquam vénerat in potestátem Persárum, recépta est. Quam rédiens Jerosólymam Heraclíus solémni celebritáte suis húmeris rétulit in eum montem, quo eam Salvátor túlerat. Quod factum illústri miráculo commendátum est. Nam Heraclíus, ut erat auro et gemmis ornátus, insistere coáctus est in porta, quæ ad Calváriæ montem ducébat. Quo enim magis progredi conabátur, eo magis retinéri videbátur.

Lečtio viij.

QUMQUE ea re et ipse Heraclíus et réliqui omnes obstupéscerent; Zachariás, Jerosolymórum antístes, Vide, inquit, imperátor, ne isto triumpháli ornátu, in Cruce ferénda parum Jesu Christi paupertátem et humilitátem imitére. Tum Heraclíus, abjécto amplíssimo vestítu detractísque cálceis ac plebéio amíctu indútus, réliquum viæ fácte confécit, et in eodem Calváriæ loco Crucem státuit, unde fúerat a Persis asportáta. Cujus rei memória hac die quotánnis celebrátur.

In III. Nocturno

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

Lečtio ix. Cap. 1.

IN illo témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Nunc judícium est mundi, nunc princeps hujus mundi ejiciétur foras. Et reliqua.

Homilía sancti Leónis Papæ.

Sermo 8. de Passióne Dómini, post medium.

EXALTÁTO, dilectíssimi, per Crucem Christo, non illa tantum spécies aspéctui mentis occúrrat, quæ fuit in óculis impiórum, quibus per Móysen dictum est: Et erit pendens vita tua ante óculos tuos, et timébis die ac nocte, et non credes vitæ tuæ. Isti enim nihil in crucifixo Dómino præter fácinus suum cogitare potuérunt, habéntes timórem, non quo fides vera justificátur, sed quo consciéntia iníqua torquéatur.

Lečtio x.

NOSTER vero intelléctus, quem spíritus veritátis illúminat, glóriam Crucis, cælo terræque radiántem, puro ac líbero corde suscípiat, et interióre ácie vídeat, quale sit quod Dóminus, cum de passió-

TAKŽE Kříž, čtrnáct let poté, co přešel do područí Peršanů, byl přijat zpět. Při návratu do Jerusalema jej císař Herakleius při honosné slavnosti vynášel na svých vlastních zádech zpět na horu Kalvárii, kam jej nesl i Spasitel. To bylo doprovázeno slavným zázrakem. Neboť Herakleius, oděn ve zlato a drahé kamení, byl donucen zastavit se u brány, která vedla na horu Kalvárii. Čím více se snažil jít dál, tím více se zdálo, že jej něco zadržuje.

TO překvapilo nejen Herakleia, ale i všechny ostatní. Nato Zachariáš, biskup Jerusalemský, pravil: „Pohleď, císaři, v tomto slavnostním oděvu bys mohl jen stěží napodobit chudobu a pokoru Ježíše Krista, když nesl Kříž. Tehdy Herakleius odložil honosný oděv, zul své boty a oděn v prostém plášti zbytek cesty snadno vykonal a postavil Kříž na své místo na hoře Kalvárii, odkud jej Peršané odnesli. Památka této události se pak slaví každý rok v tento den.

ZA onoho času řekl Ježíš zástupům Židů: „Nyní nastal soud světa, nyní kníže tohoto světa bude vyhozen ven.“ A ostatní.

NEJMILOVANĚJŠÍ, při pohledu na Krista povýšeného na Kříži se duchovnímu zraku ukázalo více než tento pohled, který se naskytl očím bezbožníků, když skrze Mojžíše slyšeli: „Tvůj život ti bude viset přímo před očima, v noci i ve dne se budeš chvět strachem a nebudeš si jist svým životem.“ Oni totiž při pohledu na ukřižovaného Pána dokázali myslet pouze na svůj zločin a měli strach, nikoliv takový, jímž pravá víra ospravedlňuje, avšak takový, jenž trýzní nečistá svědomí.

NÁŠ intelekt, který osvěcuje duch pravdy, pak čistým a svobodným srdcem přijímá slávu Kříže, která září na nebi i na zemi, a vnitřním zrakem nahlíží, jaké je to, co Pán řekl, když mluvil o svém nad-

nis suæ loqueretur instántia, dixit: Nunc iudícium mundi est, nunc princeps hujus mundi ejiciétur foras. O admirábilis poténtia Crucis, o ineffábilis glória Passiónis, in qua et tribúnal Dómini, et iudícium mundi, et potéstas est Crucifixi!

Lectio xj.

TRAXÍSTI enim, Dómine, ómnia ad te, et cum expandísset tota die manus tuas ad pópulum non credéntem et contradicéntem tibi, confiténdæ Majestátis tuæ sensum totus mundus accépit. Traxísti Dómine ómnia ad te, cum in exsecrationem Judáici scéleris, unam protulérunt ómnia elementa sententiam, cum obscurátis lumináribus cœli et convérso in noctem die, terra quoque mótibz quaterétur insólitis, univérsaque creatúra impiórum úsui se negáret.

Lectio xij.

TRAXÍSTI, Dómine, ómnia ad te, quóniam, scisso templi velo, Sancta Sanctorum ab indignis Pontificibus recessérunt, ut figúra in veritátem, prophetía in manifestatióne, et lex in Evangelium verterétur. Traxísti Dómine ómnia ad te, ut quod in uno Judææ templo obumbrátis significatióne tegebátur, pleno apertóque sacraménto universárum ubique natiónum devótió celebráret. Nunc étenim et ordo clárior Levitárum, et dignitas ámplior seniorum, et sacrátior est únctio Sacerdotum: quia Crux tua ómnium fons benedictiόνis, ómnium est causa gratiárum: per quam credéntibus datur virtus de infirmitáte, glória de oppróbrio, vita de morte.

cházejícím utrpení: „Nyní nastává soud nad tímto světem, nyní bude kníže tohoto světa vyhozen ven.“ Ó obdivuhodná moci Kříže, ó nevýslovná slávo Utrpení, v níž jsou obsaženy soudní stolice Páně, soud světa i moc Ukřižovaného!

PŘITÁHL jsi totiž, Pane, všechno k sobě a když jsi na celý den rozepjal své ruce k nevěřícímu lidu, který proti tobě reptal, celý svět najednou pocítil, jaký pocit je vyznávat tvou Vznešenost. Přitáhl jsi, Pane, vše k sobě, když v odsouzení židovského zločinu vynesly všechny přírodní živly jediný rozsudek tím, že se zatměla nebeská světla a den v noc se obrátil, země se zatřásla nezvyklými otřesy, a veškeré stvoření odmítlo službu těmto bezbožníkům.

PŘITÁHL jsi, Pane, všechno k sobě, neboť když se roztrhla chrámová opona, Velesvatyně ustoupila od nehodných Velekněží, aby se obraz mohl stát pravdou, proroctví se naplnilo a zákon proměnil se v Evangelium. Přitáhl jsi, Pane, všechno k sobě, aby to, co v jednom chrámě v Judsku zahaleno bylo do zastřených významů, naplno a otevřeně bylo oddaně slouženo jako svátost všech národů po celém světě. Nyní je totiž rod Levitů slavnější, důstojnost starců větší, pomazání Kněží je posvátnější, neboť tvůj Kříž je pramenem všech požehnání, příčinou všech milostí, skrze nějž je věřícím dána ctnost namísto slabosti, sláva namísto potupy, život namísto smrti.